

guia didàctica

VIOLINS

TROBADES A L'AULA

**A PARTIR
DE
3 ANYS**

producció i management
d'musics.com

Roger de Flor, 291
08025 Barcelona
Tel. 93 207 74 89

Trobades a l'Aula

A PARTIR
DE
3 ANYS

Introducció a l'activitat

L'activitat Trobades a l'Aula està destinada a alumnes d' Educació Infantil i Primària. El nostre objectiu principal és familiaritzar els alumnes amb els diversos instruments musicals d'una forma lúdica i pedagògica. Considerem important que la música es mostri als nens i nenes d'una manera propera, familiar, divertida, i evidentment, com una eina d'aprenentatge per a nous coneixements.

Aquesta proposta permetrà als alumnes apropar-se a la música des de la creació del so, des dels propis instruments, reforçant així el treball que es porta a terme regularment dins de l'aula. Aquesta guia didàctica ajudarà al mestre a presentar i preparar l'activitat, així com a reforçar, durant les classes posteriors, els coneixements adquirits.

Característiques de l'activitat Trobades a l'Aula

Les nostres activitats es basen en la vivència musical, en l'audició activa i la participació dels nens i nenes, i es desenvolupen amb les següents característiques:

- Activitats dissenyades i adaptades a les edats concretes de l'aula.
- Qualitat musical de primer nivell, amb activitats dutes a terme per músics i pedagogs professionals.
- Basades en la necessitat de cobrir uns objectius pedagògics en l'assignatura de música.
- Interacció del professor i la música amb els alumnes.

A PARTIR
DE
3 ANYS

Com introduir l'activitat a l'aula

Al llarg de la guia didàctica es presentaran diverses activitats que ajudaran al professor a establir una metodologia per el treball previ i posterior a l'activitat per realitzar a l'aula.

Aquestes tasques ajudaran a la millor comprensió i aprofitament de l'activitat, així com l'assoliment dels nous coneixement adquirits.

Treball previ

- Establir les bases de coneixement per entendre adequadament els continguts que seran presentats durant l'activitat.
- Despertar la curiositat i l'interès per veure l'activitat i participar-hi.
- Explicar l'actitud correcta que s'espera en una activitat d'aquest tipus mitjançant conceptes com el silenci, l'atenció o la participació.

Treball posterior

- Síntesi i reforç dels contingut didàctics de l'activitat.
- Ampliació dels continguts de l'activitat, mitjançant el visionat de vídeos o la realització de fitxes de treball.
- Valoració sobre el comportament de l'aula durant l'activitat.

Trobades a l'Aula

Descripció de l'activitat

Els músics convidats presenten el seu instrument a l'aula. En cas que l'instrument estigui integrat en una família musical afí, es mostraran diversos instruments (violí, viola, erhu, violí elèctric).

La classe es planteja com una activitat amena, en què s'intercalen continguts teòrics sobre l'instrument amb continguts i activitats pràctiques que permeten la interacció de tots els alumnes presents a l'aula.

Objectius Didàctics Generals

- Reconèixer l'instrument sonora y visualment.
- Poder classificar l' instrument dins les famílies musicals.
- Reconèixer les qualitats sonores de l'instrument: registre, matisos, expressivitat, estils.
- Conèixer els aspectes històrics i culturals de l'instrument,
- Enriquir l'atenció durant l'escolta i la percepció auditiva.
- Gaudir amb la música en directe d'una manera amable, distesa i pedagògica.

Continguts Didàctics

- Visualització de l'instrument i de la família a la qual pertany el presentat.
- Informació oral i visual sobre aspectes físics i culturals de l'instrument: materials, construcció, forma, variants geogràfiques i històriques.
- Escolta de l'instrument, dels seus registres tímbrics i matisos tècnics.
- Audició de fragments musicals en directe
- Interacció dels alumnes amb l'instrument. Tocar, Provar, Sentir.
- Fitxes específiques per realitzar en el treball posterior a l'aula

Propostes Didàctiques

Trobadas a l'Aula- El Violí

A continuació desenvolupem una proposta didàctica amb activitats a realitzar de forma prèvia i posterior a l'audició. Els següents apartats serviran per familiaritzar els alumnes i docents amb l'activitat i amb els elements que es trobaran durant la presentació. Finalment es proposen diverses activitats per realitzar de forma subsegüent.

Preparant l'activitat...

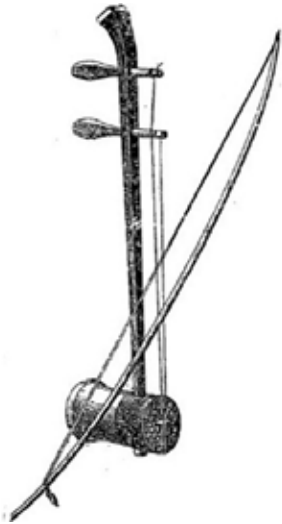
El violí és un instrument molt antic, dins dels seus antecedents figuren el Ravanastrom, provinent de l'Índia, o el Rebab. Aquests instruments es caracteritzen per posseir únicament una o dues cordes, caixa de ressonància, i produir el seu so mitjançant un arc. L'evolució inicial des d'aquests instruments fins al violí actual prové de països orientals, i els primers antecedents a Europa no apareixen fins al segle X. Instruments com el Rebell, la Fídula o la Lira da Braccio mostren l'evolució dels instruments de corda fregada fins al segle XVI, moment en què el violí apareix completament desenvolupat, tal com es coneix avui en dia.

El primer constructor del qual es conserven violins similars als actuals és Andrea Amati (1511-1580) encara que dins de les seves obres es poden trobar algunes subtils diferències amb els violins que es construeixen actualment: les seves barres harmòniques eren molt petites, l'ànima molt fina, i els seus instruments es caracteritzaven per la gran quantitat d'ornaments i dibuixos embellidors a la caixa. Un dels seus fills -tots ells dedicats a la luthieria-, Niccolò Amati (1596-1684) va ser el professor de Guarneri, Ruggieri o Stradivari, i va ser considerat el constructor més destacat d'Itàlia.

Antonio Stradivari (1644-1737) és el més famós constructor de violins, i el seu principal llegat va ser el de refinar i finalitzar la forma dels violins, fins al punt que les mesures proposades per ell es consideren les "estàndard" en la construcció contemporània d'aquest instrument.

guia didàctica

VIOLINS

RAVANASTRON
(Índia)

REBAB
(Oriental)

REBELL (Europa, s. X-XIII)

FÍDULES CONSTRUCCION MODERNA
(A partir del s. X-XIII)

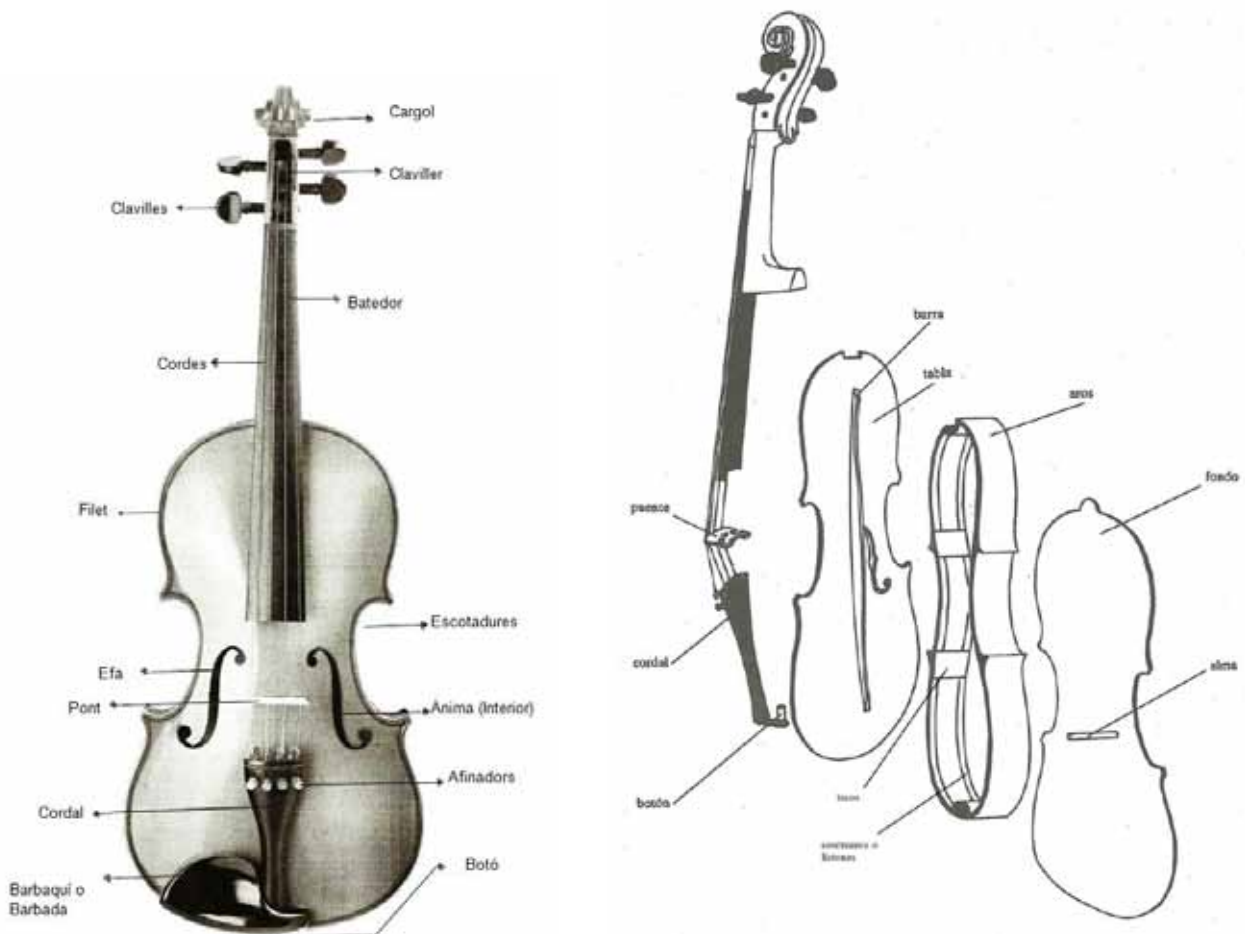
LIRA DA BRACCIO
(Finals s. XV-XVI)

guia didàctica

VIOLINS

Per poder observar breument la construcció d'un violí, recomanem al docent el següent vídeo: <http://www.youtube.com/watch?v=WcjfbjcUDoo>

Com s'ha pogut observar, organològicament, el violí es compon principalment d'un cos (o caixa) buit de fusta ressonant, i d'un mànec al qual s'adhereix un claviller. Les seves quatre cordes s'afinen per cinques (sol, re ' , la', mi"). A continuació mostrem dues imatges amb les parts detallades del violí:

Audicions i vídeos recomanats ¹

Eugène Ysaÿe. Sonata n°3 per a violí solo, Ballade.
Interpretada per Maxim Vengerov
<http://www.youtube.com/watch?v=wSCLVBUQsZo>

Antonio Bazzini. La ronde des lutins (La dansa dels follets)
Interpretada per Zino Francescatti
<http://www.youtube.com/watch?v=FOVDO83wrCU>

Pyotr Ilyich Tchaikovsky. Concert per a violí.
Interpretat per Janine Jansen
<http://www.youtube.com/watch?v=geFXEdMuXI0>

Violí al Jazz. Casablanca. Interpretat per Stéphane Grapelli
<http://www.youtube.com/watch?v=1Spmb8u9SZU>

Violí elèctric i música moderna. BSO Rèquiem per un somni. Interpretada per
Kate Chruscicka
<http://www.youtube.com/watch?v=ZEe9sXO1M-I>

Activitats prèvies

1. Identificació física i sonora de l'Instrument

a) Audició i visualització de material pedagògic sobre el violí. Mostrar imatges o làmines de l'instrument. Explicar les característiques bàsiques de l'instrument

- És un instrument de corda. Té quatre cordes.
- Es toca recolzant-lo al coll i es fa sonar amb un arc.
- Té uns forats, efes, per on surt el so.
- Forma part dels instruments de l'orquestra.

b) Escoltar una audició comentada de l'instrument.

Antonio Vivaldi. I ° Moviment Concert per a Violí en Mi Major La Primavera.
(Fragments d'aquesta obra seran interpretats durant l'activitat).

Edició Recomanada: <https://www.youtube.com/watch?v=I-dYNtttdgI0> Interpretada per Itzhak Perlman i la Orquestra Filharmònica d'Israel.

Es proposa escoltar el començament del primer moviment del concert explicant els següents conceptes:

- Es tracta d'un concert per a violí. El violí solista és l'instrument predominant.
- El va escriure Antonio Vivaldi al 1725, va ser la vuitena obra que va escriure el compositor.
- La música descriu l'arribada de la primavera. Es tracta de música incidental, on es descriuen musicalment determinats moments de l'estació.
- 0:00-0:29: Arribada de la primavera
- 0:30-1:04: Els trinats dels violins representen els ocells
- 1:05-1:12: De nou, arriba la primavera (Tema A)
- 1:13-1:35: La música imita un rierol.
- 1:36-1:42: Tema A
- 1:42-2:09: El violí solista preval sobre la resta dels instruments. S'imita una tempesta.
- 2:10-2:26: La calma després de la tempesta. El mateix Tema A, modificat i exposat en tonalitat menor.

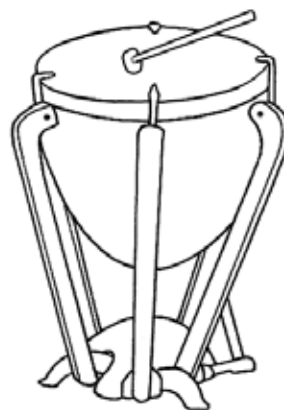
2. Discriminació auditiva. Descubrim qui sona

El mestre té preparat un CD amb àudios de violí, un instrument de vent, i un instrument de percussió. En un sac hi ha imatges d'aquests instruments.

Prèviament s'identifiquen els sons característics de les tres famílies.

Posteriorment, cada alumne treu una imatge del sac i l'identifica dins de la família corresponent. Quan cada alumne tingui una fitxa amb el seu instrument, el professor posa de nou els àudios, i els alumnes que tinguin la fitxa del que s'escolta, la mostren a la resta de la classe.

Aquestes imatges es poden pintar i retallar.

Després de l'activitat ...

Valoració de l'activitat

Després d'haver assistit a la sessió de Trobades a l'Aula, els alumnes i el mestre poden fer una valoració de l'activitat.

Hem gaudit de l'activitat?

Què ens ha agradat més?

Quin instrument/s ens han ensenyat?

Algú vol aprendre a tocar aquest instrument?

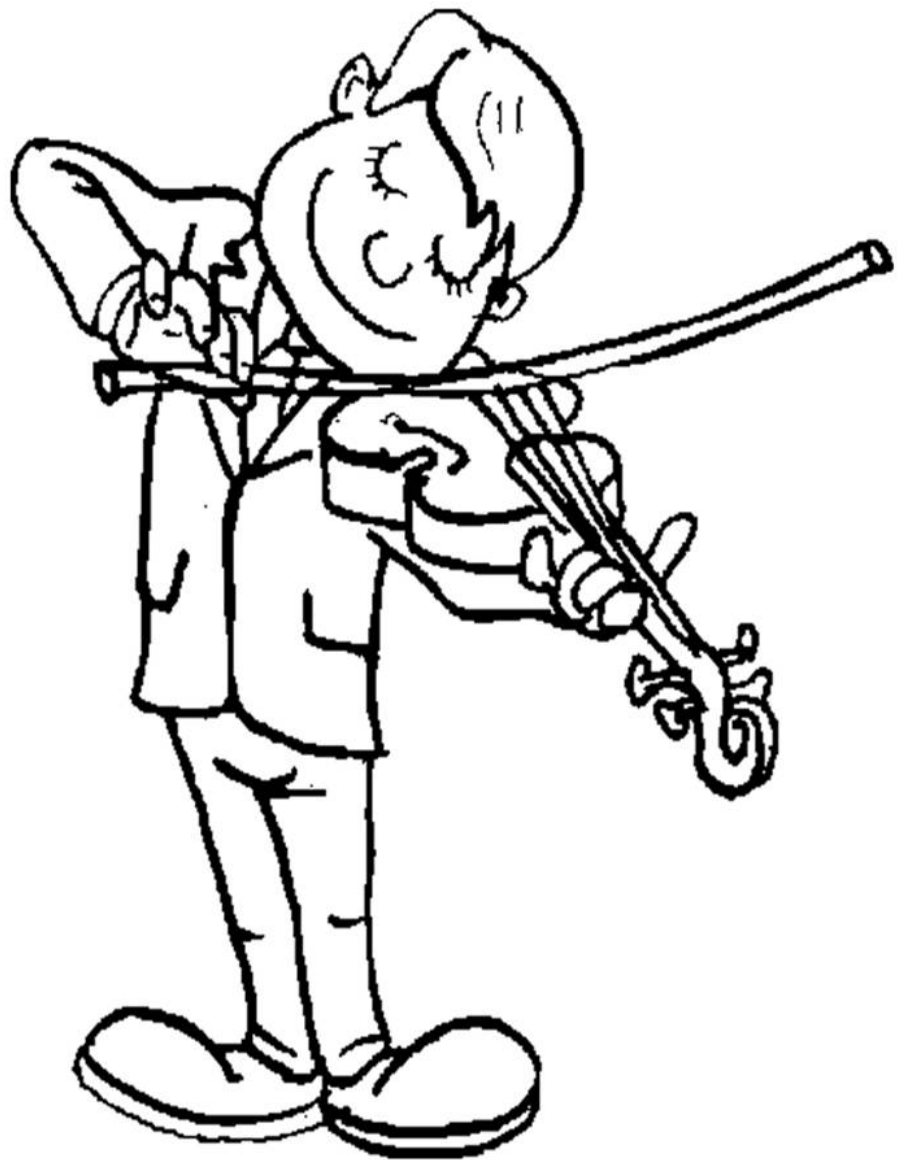
Com ha estat el nostre comportament?

Fitxes de treball

Les següents activitats s'estructuren amb un nivell creixent de dificultat, podent-ser adaptades tant per a alumnes d'Educació Infantil com als alumnes dels últims cursos d'Educació Primària, a l'elecció del mestre.

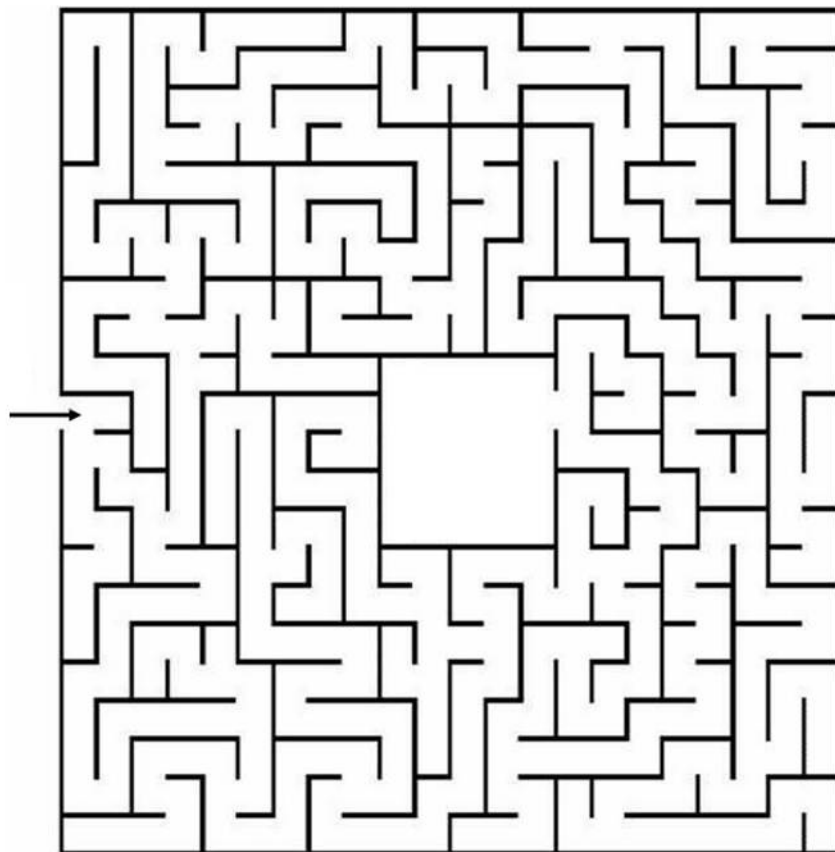
Darrere les fulles d'activitats es mostra una guia amb les respostes correctes de les preguntes.

I.- Pinta el violinista

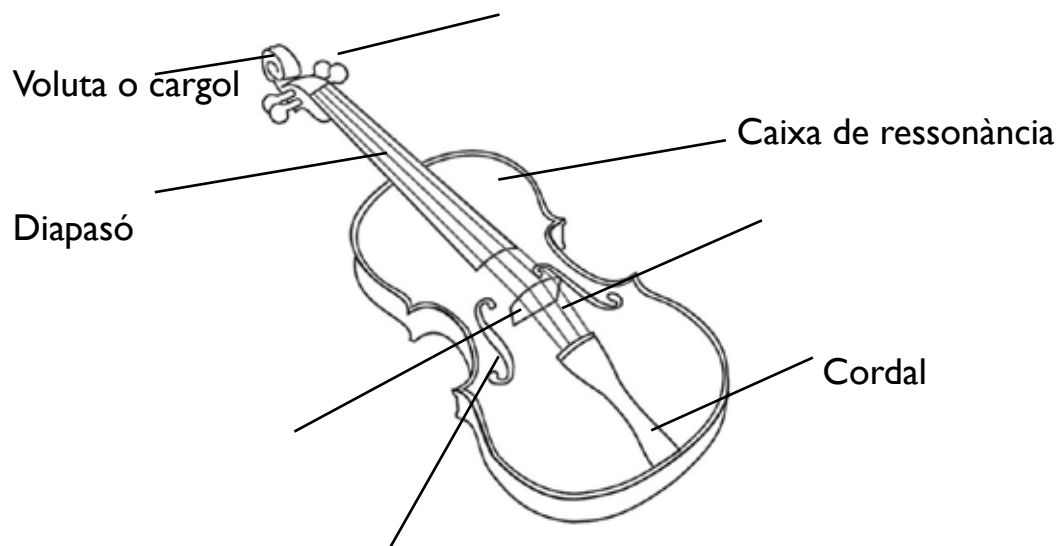

2. El petit violí ha perdut les seves partitures i no podrà tocar al concert!

Podries ajudar-lo a trobar el camí per recuperar-les?

3. Anem a recordar les parts del violí.

Ui! Sembla que algú s'ha oblidat d'apuntar algunes. Series capaç de col·locar les parts del violí al seu lloc correcte?

- Pont
- Cordes
- Efas
- Clavilles

4. Assenyala la resposta correcta.

4.1 A quina família d'instruments pertany el violí?

- a) Vent
- b) Corda
- c) Percussió

4.2 I més concretament?

- a) Corda polsada
- b) Corda fregada
- c) Corda percutida

4.3 En aquest violí hi ha alguna cosa que no està ben col·locada. Sabries dir què és?

- a) Les cordes
- b) El Diapasó
- c) El Pont